

Kraj tichého zapomnění

PODÉL BAVORSKÉ HRANICE MEZI DOMAŽLICEMI A CHEBSKEM

Pěšky tu můžete putovat dlouhé hodiny a nepotkáte člověka. Vesnice a městečka? Zaniklá sídla připomínají skrovné rozvaliny domů, někdy pamětní kříž. Takový je Český les – asi 100 kilometrů dlouhé pohoří táhnoucí se podél bavorské hranice od Domažlického průsmyku na jihu až k okraji Chebska na severu.

FOTO: ŠTĚPÁN VÍTEK

Ukázkou původní lidové architektury ve skanzenu Doubrava je kompletně dochovaný chebský hrázděný statek, pocházející z roku 1751.

Na jihu začíná Český les Čerchovem, který je nejvyšším a současně jediným vrcholem přesahujícím tisícovou hranici (1042 m). Na Čerchov navazují pásma Haltravy a Pivoňských hor, která také při pohledu z vnitrozemí budí dojem horských hřebců, byť nevysokých. Tím ale horské scénérie Českého lesa v podstatě končí, zbytek pásma má charakter zalesněné, opuštěné vrchoviny. I masiv Dyleně (940 m), který Český les ukončuje na severu, má svahy mírné a pozvolné. Střední část Českého lesa kolem Rozvadova má ostrých horizontů nejméně. Jedno je pro celé území Českého lesa společné: velkou většinu kraje dnes pokrývají lesy a osídlení je na české straně minimální. Ob-

last západně od Tachova představuje spolu s Novohradskými horami největší celistvý lesní komplex v celém Česku.

Za hranicemi v Německu je krajina ještě mírnější než v Čechách, ovšem mnohem více zalidněná a obhospodařovaná. Nepočítáme-li svahy Čerchova, největší vyvýšeninou je tu hraniční Entenbühl (900 m) a terén jen pomalu klesá k západu do údolí řeky Naaby. Zato vody je tu dost a rybníční soustava kolem Tirschenreuthu směle snese srovnání s opěvovaným Třeboňskem.

Od pevných hradů ke krajině bez lidí

Osídlení Českého lesa nikdy nebylo tak husté jako ve vnitrozemí – na to je krajina bývalého

pomezního hvozdu příliš odlehlá a špatně dostupná. Dějiny oblasti ovšem skýtají četná poučení, a ne vždy to jsou kapitoly veselé. Ačkoli opevněná sídla tu historici zaznamenávají sporadicky již od 12. století (hrad Přimda je uváděn jako jeden z nejstarších v Česku), o souvislém osídlení tu lze mluvit teprve od století čtrnáctého. Také v Českém lese stejně jako v jiných pohraničních oblastech zažily svojí dobu slávy četné sklárny. Sklářská výroba však z důvodu vyčerpání zásob vhodného dřeva většinou zanikla do konce 19. století. Od doby pobělohorské až do roku 1945 byl kraj i na české straně hranice (s výjimkou Domažlicka) v podstatě stoprocentně osídlen etnickými Němci. S koncem 2. světové války